

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1963 Nr. 18

A. TITEL

*Verdrag tot oprichting van een Europese Organisatie voor de ontwikkeling en de vervaardiging van dragers voor ruimtevoertuigen, met Financieel Protocol en Protocol betreffende zekere verantwoordelijkheden met betrekking tot het aanvangsprogramma;
Londen, 29 maart 1962*

B. TEKST

De tekst van Verdrag en Protocollen is geplaatst in *Trb.* 1962, 131.

C. VERTALING

Verdrag tot oprichting van een Europese Organisatie voor de ontwikkeling en de vervaardiging van dragers voor ruimtevoertuigen

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag;

Zich bewust van de rol die de werkzaamheden met betrekking tot de kosmische ruimte voorbestemd zijn te spelen bij de ontwikkeling van wetenschap en techniek;

Ervan overtuigd, dat een zonder uitstel ondernomen gemeenschappelijke inspanning de beste belofte inhoudt voor resultaten die in overeenstemming zijn met het scheppend vermogen van hun landen;

Verlangende hun beleid ten aanzien van aangelegenheden de kosmische ruimte betreffende te coördineren, teneinde te geraken tot een gemeenschappelijke werkzaamheid voor vreedzame doeleinden;

Besloten hebbende samen te werken bij de ontwikkeling van dragers voor ruimtevoertuigen en de wetenschappelijke en commerciële toepassing daarvan te bestuderen;

Zijn overeengekomen als volgt:

HOOFDSTUK I. DE ORGANISATIE

Artikel 1

Oprichting van de Organisatie

- 1) Hierbij wordt een Europese Organisatie voor de ontwikkeling en de vervaardiging van dragers voor ruimtevoertuigen (hierna te noemen „de Organisatie”) opgericht.
- 2) De zetel van de Organisatie is gevestigd te Parijs.

Artikel 2

Doelstellingen

- 1) De Organisatie heeft ten doel, dragers voor ruimtevoertuigen en de daarbij behorende apparatuur te ontwikkelen en te vervaardigen, zodanig dat zij geschikt zijn om in de praktijk te worden gebruikt en om aan eventuele gebruikers te worden geleverd.
- 2) De Organisatie houdt zich alleen bezig met de vreedzame toepassing van dergelijke dragers voor ruimtevoertuigen en apparatuur.
- 3) De resultaten van het werk van de Organisatie zijn vrijelijk toegankelijk voor de Lid-Staten, in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag.
- 4) De Organisatie tracht de gecoördineerde ontwikkeling van technieken die met haar werkzaamheden verband houden in de Lid-Staten te bevorderen en is de Lid-Staten op hun verzoek behulpzaam bij het gebruik maken van de technieken die tijdens haar werkzaamheden zijn toegepast of ontwikkeld.

Artikel 3

Lidmaatschap

- 1) Leden van de Organisatie zijn de Staten die dit Verdrag overeenkomstig de artikelen 26 en 27 ondertekenen en bekrachtigen.
- 2) Andere Staten kunnen worden uitgenodigd lid te worden van de Organisatie door op de voorwaarden die door de in artikel 13 bedoelde Raad worden vastgesteld tot dit Verdrag toe te treden.

HOOFDSTUK II. ALGEMENE BEGINSELEN

Artikel 4

Deelneming aan programma's

- 1) De Staten die partij zijn bij dit Verdrag nemen deel aan het in artikel 16 omschreven aanvangsprogramma.

2) De Raad beslist ten aanzien van verdere programma's.

3) Met inachtneming van de bepalingen van lid 3 van artikel 18 is iedere Lid-Staat verplicht, financieel aan verdere programma's bij te dragen, tenzij een Staat formeel verklaart dat hij voor deze programma's geen belangstelling heeft en er derhalve niet aan deelneemt.

Artikel 5

Installaties

1) De Organisatie maakt, voor zover mogelijk, gebruik van alle installaties die de Lid-Staten ter beschikking staan.

2) De Organisatie kan, zo nodig, nieuwe installaties bouwen.

3) Iedere Lid-Staat die deelneemt aan een programma van de Organisatie heeft het recht, voor al zijn eigen vreedzame doeleinden installaties te gebruiken, die door een andere Staat aan de Organisatie ter beschikking zijn gesteld of door de Organisatie zijn gebouwd in de loop van dat programma, onder voorbehoud van voorafgaande toestemming van de Staat binnen wiens rechtsmacht de installaties zijn gelegen en op met die Staat overeengekomen voorwaarden en, in het geval van door de Organisatie gebouwde installaties, op met de Organisatie overeengekomen voorwaarden. De Lid-Staat die installaties ter beschikking van de Organisatie stelt, behoudt het recht, die installaties vrijelijk en met voorrang te gebruiken, waarbij met de contractuele regelingen tussen die Staat en de Organisatie volledig rekening dient te worden gehouden.

4) Iedere regeling tussen de Organisatie en een Lid-Staat inzake het bouwen van installaties op het grondgebied van die Staat houdt bepalingen in voor het geval dat die Staat ophoudt lid van de Organisatie te zijn.

Artikel 6

Werkverdeling en het plaatsen van de contracten

1) Binnen het kader van de beslissingen van de Raad inzake de werkverdeling overeenkomstig de bepalingen van lid 2 (f) van artikel 14 en binnen de door de Raad getroffen budgettaire voorzieningen, zullen, wanneer de Regering van de Lid-Staat aan wie werk wordt toegewezen zulks verlangt, door die Regering contracten voor de uitvoering van het aanvangsprogramma worden geplaatst in overeenstemming met haar gebruikelijke procedures of zodanige andere procedures als eventueel bij met eenparigheid van stemmen genomen beslissing van de Raad zullen worden vastgesteld. Dergelijke contracten worden uitgevoerd op kosten van de Organisatie.

2) De Organisatie kan eveneens rechtstreeks contracten plaatsen in overeenstemming met de Regering van de Staat op wiens grondgebied het werk moet worden uitgevoerd.

3) De Raad stelt een passende werkverdeling vast ten aanzien van verdere programma's van de Organisatie in het licht van technische en economische normen.

4) De Raad bepaalt de regels volgens welke contracten zullen worden geplaatst voor de uitvoering van werkzaamheden voor zodanige verdere programma's.

Artikel 7

Toegang tot het werk van de Organisatie

Lid-Staten die bijdragen in de kosten van een programma van de Organisatie hebben het recht ten behoeve van de Organisatie een beperkt aantal personen aan te wijzen teneinde

- a) deel te nemen aan de werkzaamheden met betrekking tot dat programma, die worden verricht in overheidsinstellingen van andere Lid-Staten, waaronder begrepen de lanceerprouwen te Woomera in Australië;
- b) deel te nemen aan de werkzaamheden met betrekking tot dat programma, die worden verricht binnen niet-overheidsorganisaties, onder voorbehoud van de toestemming van die organisaties;

mits in beide gevallen de aantallen en de geschiktheid dier personen, met inbegrip van hun geschiktheid uit beveiligingsoogpunt, alsmede de voorwaarden der deelneming, de goedkeuring hebben van de Regering van de Lid-Staat binnen wiens rechtsmacht die instellingen en organisaties zijn gelegen. Deze goedkeuring wordt niet geweigerd indien daarvoor geen redelijke gronden aanwezig zijn.

Artikel 8

Uitwisseling van gegevens

- 1) Zolang dit Verdrag van kracht is
- a) worden aan de Organisatie en iedere Lid-Staat die aan het aanvangsprogramma deelneemt ter beschikking gesteld
  - i) alle technische gegevens die voortvloeien uit de werkzaamheden die in verband staan met het aanvangsprogramma van de Organisatie en die verricht zijn ten dienste van de ontwikkeling van de „Blue Streak” of die verricht zijn in verband met de Franse raket die als tweede trap zal worden gebruikt, en die zijn uitgevoerd vóór de inwerkingtreding van dit Verdrag, en
  - ii) alle technische gegevens die voortvloeien uit die werkzaamheden die rechtstreeks door de Organisatie zijn verricht of uit hoofde van contracten die zijn geplaatst in het kader van het aanvangsprogramma van de Organisatie;

- b) worden aan de Organisatie en iedere Lid-Staat die bijdraagt in de kosten van verdere programma's van de Organisatie ter beschikking gesteld alle technische gegevens die voortvloeien uit het werk dat is verricht, hetzij rechtstreeks door de Organisatie, hetzij uit hoofde van contracten die voor deze programma's zijn geplaatst;
- c) omvat de uitdrukking „technische gegevens” uitvindingen die het voorwerp vormen van octrooien of andere vormen van wettelijke bescherming. In de contracten, gesloten in verband met de uitvoering van de programma's van de Organisatie overeenkomstig artikel 6, nemen de Organisatie of de Lid-Staten bepalingen op, waarbij de vrije mededeling en het gebruik bedoeld in dit artikel, worden toegestaan, tenzij zij daarvan door de Secretaris-Generaal zijn vrijgesteld;
- d) kan de Organisatie dergelijke gegevens om niet gebruiken of doen gebruiken voor de uitvoering van haar programma's;
- e) kunnen de Lid-Staten
- i) dergelijke gegevens om niet te eigen behoefte aanwenden, en
  - ii) deze gegevens ter beschikking stellen van personen, hetzij natuurlijke personen, hetzij rechtspersonen, die onder hun rechtsmacht vallen om door deze personen te eigen behoefte te worden gebruikt op het gebied van de ruimtetechniek, mits deze personen gevestigd zijn op het grondgebied van de Lid-Staat die de gegevens ter beschikking stelt. De voorwaarden waaronder dergelijke technische gegevens die voortvloeien uit contracten, geplaatst als onderdeel van de programma's van de Organisatie, door die personen kunnen worden gebruikt voor doeleinden die geen verband houden met de ruimtetechniek, worden vastgesteld in een Protocol dat tussen alle Lid-Staten zal worden gesloten.
- In beide gevallen, zulks echter met inachtneming van de bepalingen sub *f*, mogen de gegevens alleen worden gebruikt binnen het grondgebied van de Lid-Staat die de gegevens ter beschikking stelt of binnen het grondgebied van een andere Lid-Staat; deze gegevens mogen niet buiten dit grondgebied worden gebracht. Bij het verstrekken van dergelijke gegevens aan personen die onder hun rechtsmacht vallen, leggen de Lid-Staten aan de mededeling van die gegevens aan andere natuurlijke of rechtspersonen een beperking op door middel van een contract of anderszins.
- f) mogen de Lid-Staten, zelfs na de ontbinding van de Organisatie, dergelijke gegevens niet mededelen aan Staten die geen lid zijn van de Organisatie of aan Lid-Staten die niet hebben deelgenomen aan een bepaald programma of aan andere per-

sonen dan die bedoeld sub *e* (ii), met dien verstande dat de Raad met eenparigheid van stemmen kan besluiten dat

- i) een zodanige beperking niet van toepassing zal zijn op de mededeling van gegevens door Lid-Staten of personen als bedoeld sub *e* (ii) krachtens overeenkomsten tot wederkerige uitwisseling van gegevens in het belang van de Organisatie;
- ii) gegevens in bepaalde gevallen kunnen worden gebruikt in, of doorgegeven aan, Staten die geen lid zijn of niet-deelnemende Lid-Staten;
- g) worden technische gegevens die belichaamd zijn in een drager voor een ruimtevoertuig en die niet voortvloeien uit contracten, geplaatst als onderdeel van één van de programma's van de Organisatie, of die niet voortvloeien uit de werkzaamheden bedoeld sub *a* (i) en verricht ten dienste van de ontwikkeling van de „Blue Streak” of de Franse raket die als tweede trap zal worden gebruikt, niet ter beschikking gesteld van Lid-Staten zonder toestemming van de personen aan wie die gegevens toebehoren.

2) *a*) Gegevens en materiaal, voortvloeiend uit of gebruikt binnen het kader van de werkzaamheden van de Organisatie en waarvan onthulling zonder machtiging de veiligheid van een Lid-Staat in gevaar kan brengen, worden dienovereenkomstig beschermd. De Raad stelt met eenparigheid van stemmen voorschriften vast ter verzekering van een gemeenschappelijke minimumbescherming van die gegevens en dat materiaal.

b) De Lid-Staten nemen alle passende maatregelen ter bescherming van de gegevens en het materiaal, bedoeld sub *a*, alsmede ter uitvoering van de door de Raad vastgestelde voorschriften.

Artikel 9

Verwerving en produktie van gemeenschappelijk ontwikkelde apparatuur door de Lid-Staten

Iedere Lid-Staat die heeft bijgedragen in de kosten van een programma van de Organisatie heeft het recht, voor zijn eigen vreedzame doeleinden, de krachtens een zodanig programma gemeenschappelijk ontwikkelde dragers voor ruimtevoertuigen en apparatuur of onderdelen daarvan aan te schaffen. Te dien einde heeft iedere Lid-Staat het recht de Organisatie of een andere Lid-Staat op wiens grondgebied zodanige dragers voor ruimtevoertuigen en apparatuur in produktie zijn of zijn geweest, te verzoeken deze dragers voor ruimtevoertuigen of die apparatuur te verkopen of alles in het werk te stellen om het, door middel van het opstellen van contracten, mogelijk te maken dat deze dragers voor ruimtevoertuigen en die apparatuur worden aangekocht van niet-overheidsorganisaties op zijn

eigen grondgebied. In beide gevallen zullen de Regeringen al het mogelijke doen om te verzekeren dat de kosten op dezelfde grondslag worden berekend als de kosten van aanschaffing door de Organisatie of door de Lid-Staat op welks grondgebied dergelijke apparatuur wordt vervaardigd, en zij zien er op toe dat contracten, geplaatst bij niet-overheidsorganisaties, clausules in die zin bevatten.

Artikel 10

Commerciële exploitatie

Lid-Staten die voornemens zijn, hetzij alleen, hetzij tezamen met Staten die geen lid zijn, een onder een programma van de Organisatie gemeenschappelijk ontwikkelde drager voor een ruimtevoertuig commercieel te exploiteren, stellen alle Lid-Staten die in de kosten van dat programma hebben bijgedragen in de gelegenheid op redelijke voorwaarden aan die exploitatie deel te nemen.

Artikel 11

Levering aan derden

De voorwaarden voor levering aan Staten die geen lid zijn van de Organisatie, of aan internationale organisaties, van door de Organisatie ontwikkelde dragers voor ruimtevoertuigen en apparatuur worden, overeenkomstig de bepalingen van artikel 14 van dit Verdrag, vastgesteld door de Raad.

Artikel 12

Samenwerking met andere Staten of organisaties

1) De Organisatie kan samenwerken met alle Regeringen of met alle lichamen die doeleinden nastreven die analoog zijn aan die van de Organisatie. Te dien einde kan de Raad, overeenkomstig de bepalingen van lid 3 (d, i) van artikel 14, met een Staat die geen lid is, een Statengroep of een internationale organisatie overeenkomsten sluiten inzake wederkerige rechten en verplichtingen, onderlinge samenwerking en bijzondere procedures.

2) Indien een Europese organisatie voor samenwerking op het gebied van het ruimteonderzoek wordt opgericht als bedoeld in de op 1 december 1960 te Meyrin ondertekende Overeenkomst tot instelling van een Voorbereidende Commissie ter bestudering van de mogelijkheden van Europese samenwerking op het gebied van het ruimteonderzoek, zullen de twee organisaties zo nauw mogelijk samenwerken. Te dien einde doet de Raad aan de Europese Organisatie voor ruimteonderzoek formeel het voorstel een gemeenschappelijke coördinatiecommissie in te stellen voor de bestudering van aangelegenheden van gemeenschappelijk belang, met inbegrip van de wenselijkheid van samensmelting van de twee organisaties.

3) De Raad legt een jaarverslag inzake zijn werkzaamheden aan de Raad van Europa ter kennisneming over.

HOOFDSTUK III. DE STRUCTUUR VAN DE ORGANISATIE

Artikel 13

Organen

De aan de Organisatie opgedragen taken worden uitgevoerd door een Raad en een Secretaris-Generaal, bijgestaan door een Technisch Directeur, een Administratief Directeur en het benodigde personeel.

Artikel 14

De Raad

- 1) De Raad bestaat uit twee afgevaardigden van elke Lid-Staat. Deze afgevaardigden kunnen tijdens de vergaderingen worden bijgestaan door adviseurs.
- 2) In overeenstemming met de bepalingen van lid 3 van dit artikel dient de Raad:
  - a) het algemene beleid van de Organisatie ten aanzien van wetenschappelijke, technische, financiële en administratieve aangelegenheden vast te stellen;
  - b) de begroting aan te nemen en de financiële regelingen van de Organisatie vast te stellen overeenkomstig artikel 18 en het bij dit Verdrag behorende Financiële Protocol;
  - c) de onderzoek-, ontwikkelings- en bouwprogramma's van de Organisatie vast te stellen;
  - d) de voornaamste punten van ieder programma, alsmede de plannen voor de financiering van die programma's, vast te stellen;
  - e) ten aanzien van aanbiedingen van hulp, gedaan door Lid-Staten voor de uitvoering van programma's, in de vorm van onderzoek of de terbeschikkingstelling van materialen, installaties of andere vormen van hulp beslissingen te nemen;
  - f) ten aanzien van de werkverdeling onder de Lid-Staten beslissingen te nemen;
  - g) de uitvoering van de programma's, alsmede de uitgaven, aan een onderzoek te onderwerpen;
  - h) de toepassing van de bepalingen van artikel 7 inzake de toegang tot de werkzaamheden van de Organisatie aan een onderzoek te onderwerpen;
  - i) de gecontroleerde jaarrekeningen van de Organisatie goed te keuren en deze aan de Lid-Staten te doen toekomen;
  - j) ten aanzien van de beginselen die moeten worden in acht genomen bij het in dienst nemen en in dienst hebben van het personeel van de Organisatie beslissingen te nemen;

- k)* de Secretaris-Generaal en, na bereikte overeenstemming met de Secretaris-Generaal, de Technisch Directeur, de Administratief Directeur en het personeel te benoemen, alsmede hen in voorkomende gevallen te ontslaan;
- l)* verslagen van de Secretaris-Generaal over de werkzaamheden van de Organisatie te ontvangen en te bestuderen;
- m)* ten aanzien van de eventuele instelling van suborganen beslissingen te nemen en hun opdrachten vast te stellen;
- n)* beslissingen te nemen ten aanzien van de samenwerking met andere internationale organisaties;
- o)* beslissingen te nemen met betrekking tot de voorwaarden van levering aan eventuele gebruikers van door de Organisatie vervaardigde dragers voor ruimtevoertuigen, onverminderd de rechten van de Lid-Staten krachtens artikel 9;
- p)* ten aanzien van de eventuele toelating van nieuwe leden in overeenstemming met lid 2 van artikel 3, alsmede ten aanzien van de regelingen met betrekking tot de eventuele uitreding van een Lid overeenkomstig artikel 23 beslissingen te nemen;
- q)* de nodige regelingen te treffen in geval van ontbinding van de Organisatie indien de Lid-Staten overeenkomstig artikel 25 tot ontbinding besloten;
- r)* binnen het kader van de bepalingen van dit Verdrag, alle maatregelen te nemen die nodig zijn voor het bereiken van de doelstellingen van de Organisatie.
- 3) *a)* Iedere Lid-Staat heeft één stem in de Raad.
- b)* Een lid-Staat heeft geen stembevoegdheid ten aanzien van aangelegenheden die betrekking hebben op een programma waaraan hij niet bijdraagt.
- c)* Een Lid-Staat kan in de Raad geen stem uitbrengen indien het bedrag van zijn aan de Organisatie verschuldigde achterstallige contributies hoger is dan het bedrag der door die Lid-Staat voor het lopende en onmiddellijk daaraan voorafgaande begrotingsjaar verschuldigde contributies. De Raad kan evenwel, met een twee-derde meerderheid van alle Lid-Staten, die Lid-Staat toestaan zijn stem uit te brengen indien de Raad ervan overtuigd is dat het niet betalen van de contributies het gevolg is van omstandigheden die buiten de wil van de betrokken Staat liggen.
- d)* *i)* De beslissingen van de Raad ten aanzien van de hierna volgende aangelegenheden dienen door alle Lid-Staten met eenparigheid van stemmen te worden genomen:
1. de toelating van nieuwe leden, overeenkomstig lid 2 van artikel 3;

2. het vaststellen van voorschriften inzake het plaatsen van contracten, bedoeld in lid 1 van artikel 6;
  3. het mededelen van gegevens aan Staten die geen lid zijn en aan Lid-Staten die niet hebben deelgenomen aan een bepaald programma, overeenkomstig lid 1 (f) van artikel 8;
  4. het vaststellen van beveiligingsvoorschriften, in overeenstemming met lid 2 van artikel 8;
  5. de levering van dragers voor ruimtevoertuigen en apparatuur aan derden, in overeenstemming met artikel 11;
  6. de goedkeuring van overeenkomsten, bedoeld in lid 1 van artikel 12;
  7. het vaststellen van de meerderheid die nodig is voor beslissingen ten aanzien van aangelegenheden, bedoeld onder ii (1 en 2) van dit lid inzake verdere programma's, alsmede inzake het aanvangsprogramma, indien de richting van dat programma, als bedoeld in lid 3 van artikel 16, het in feite een verder programma doet zijn;
  8. wijzigingen van het Financiële Protocol overeenkomstig de bepalingen van lid 3 van artikel 21.
- ii) Wat het aanvangsprogramma betreft, worden beslissingen van de Raad ten aanzien van de hiernavolgende aangelegenheden genomen met een bijzondere twee-derde meerderheid van alle Lid-Staten, waarbij Lid-Staten wier contributies tenminste 85 % van de aan de Organisatie betaalde contributies uitmaken moeten hebben voorgestemd:
1. het aannemen van de jaarlijkse begroting, overeenkomstig lid 2 (b) van dit artikel;
  2. de vaststelling van de onderzoek-, ontwikkelings- en bouwprogramma's, overeenkomstig lid 2 (c) van dit artikel.
- iii) De beslissingen van de Raad ten aanzien van de hiernavolgende aangelegenheden dienen met een twee-derde meerderheid van alle Lid-Staten te worden genomen:
1. de verdeling der werkzaamheden onder de Lid-Staten, overeenkomstig lid 2 (f) van dit artikel;
  2. de instelling van suborganen en de vaststelling van hun opdracht, overeenkomstig lid 2 (m) van dit artikel;
  3. de kwestie van het stemmen door een Lid-Staat die achter is met de betaling van zijn contributies, overeenkomstig lid 3 (c) van dit artikel;
  4. de benoeming en het ontslag van de Secretaris-Generaal, de Technisch Directeur en de Administratief Directeur, overeenkomstig de leden 1 en 7 van artikel 15;

5. de tijdelijke en gedeeltelijke delegatie van bevoegdheden, met inbegrip van de bevoegdheid personeel aan te stellen, overeenkomstig lid 12 van artikel 15;
  6. het aanbevelen van wijzigingen van dit Verdrag, overeenkomstig lid 1 van artikel 21;
  7. de beslissingen inzake de regelingen die krachtens artikel 23 moeten worden getroffen met een Lid-Staat die uit de Organisatie wenst te treden;
  8. de beëindiging van het lidmaatschap van een Lid-Staat, krachtens de bepalingen van artikel 24;
  9. het vaststellen van zijn reglement van orde en andere voorschriften en reglementen die de Raad krachtens de bepalingen van dit Verdrag dient vast te stellen.
- iv) De beslissingen van de Raad ten aanzien van andere aangelegenheden worden genomen met enkelvoudige meerderheid der stemmen van alle Lid-Staten.
- e) In gevallen waarin bepaalde Lid-Staten verklaren dat zij „niet geïnteresseerd” zijn, wordt een meerderheid geacht te zijn verkregen zonder de stemmen van die Staten. Deze verklaring dient in het bijzonder te worden afgelegd in het geval van een beslissing als bedoeld in lid 3 (*d, i, 7*) van dit artikel door een Lid-Staat die heeft besloten niet deel te nemen aan een verder programma van de Organisatie.
- f) Op iedere vergadering van de Raad is de aanwezigheid van de afgevaardigden van de meerderheid der Lid-Staten vereist om het quorum te vormen.
- g) In afwachting van de nederlegging van hun akten van bekrachtiging kunnen de Staten die dit Verdrag hebben ondertekend zich op de vergaderingen van de Raad doen vertegenwoordigen en aan zijn werkzaamheden deelnemen. Dit recht houdt niet het stemrecht in.
- 4) De raad komt tenminste twee maal per jaar bijeen en beslist over de plaats van samenkomst. De President van de Raad kan extra bijeenkomsten van de Raad bijeenroepen.
  - 5) De Raad kiest een President en twee Vice-Presidenten, wier ambtstermijn een jaar bedraagt en die meer dan tweemaal achtereen kunnen worden herkozen.
  - 6) Overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag stelt de Raad zijn eigen reglement van orde vast, alsmede zijn financiële reglement en bijzondere uitvoeringsvoorschriften.

Artikel 15

De Secretaris-Generaal en het personeel

1) De Raad benoemt een Secretaris-Generaal voor een bepaalde termijn en met een twee-derde meerderheid van alle Lid-Staten.

2) De Secretaris-Generaal is de hoogste leidinggevende functionaris van de Organisatie en vertegenwoordigt deze in rechte. Hij is verantwoording verschuldigd aan de Raad en legt een jaarverslag aan de Raad over betreffende alle aangelegenheden die verband houden met het functioneren van de Organisatie. Hij neemt zonder stemrecht deel aan alle vergaderingen van de Raad.

3) De Secretaris-Generaal is verantwoordelijk voor:

- a) het formuleren en het uitvoeren van programma's;
- b) het toezicht op het uitvoeren van programma's;
- c) het toezicht op administratieve, financiële en juridische aangelegenheden;
- d) het onderhouden van de betrekkingen van de Organisatie met derden.

4) De Secretaris-Generaal heeft, overeenkomstig de voorschriften van de Raad, de bevoegdheid namens de Organisatie met een Lid-Staat overeenkomsten aan te gaan, die betrekking hebben op de werkzaamheden van de Organisatie binnen het grondgebied dat onder de rechtsmacht van die Staat valt.

5) De Raad benoemt de Secretaris-Generaal zo spoedig mogelijk na de inwerkingtreding van het Verdrag. In afwachting van die benoeming of indien die functie op een later tijdstip vacant wordt of indien de Secretaris-Generaal niet in staat is zijn functie uit te oefenen, benoemt de Raad een persoon om in zijn plaats op te treden. De aldus benoemde persoon heeft de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden die de Raad hem toekent.

6) De Secretaris-Generaal wordt bijgestaan door een Technisch Directeur, een Administratief Directeur, een secretariaat en het wetenschappelijke, technische en administratieve personeel waartoe de Raad toestemming geeft.

7) De Technisch Directeur en de Administratief Directeur worden benoemd door de Raad, na bereikte overeenstemming met de Secretaris-Generaal, met een twee-derde meerderheid van alle Lid-Staten en voor een bepaalde termijn.

8) De Technisch Directeur is voor de uitvoering van het door de Raad vastgestelde beleid en de door de Raad vastgestelde programma's verantwoording verschuldigd aan de Secretaris-Generaal.

9) In het kader van het algemene beleid, de programma's en begrotingen, vastgesteld door de Raad, dient de Technisch Directeur:

- a) gedetailleerde plannen en kostenramingen op te maken voor de uitvoering van de onderzoek-, ontwikkelings- en bouwprogramma's, waaronder begrepen de daarop betrekking hebbende lanceerprogramma's, waartoe door de Raad is besloten;
- b) toezicht uit te oefenen op de uitvoering van zodanige plannen;
- c) aan de Secretaris-Generaal verslag uit te brengen over de wijze waarop hij zijn functie vervult.

10) Het personeel van de Organisatie heeft vrijelijk toegang tot alle werkzaamheden die krachtens dit Verdrag worden verricht teneinde een passend technisch toezicht op, en coördinatie van, deze werkzaamheden te verzekeren, onder voorbehoud van het recht van de Lid-Staat op wiens grondgebied het werk wordt uitgevoerd om aan iedere persoon deze toegang te weigeren, overeenkomstig de bepalingen van artikel 7.

11) Bij de uitoefening van hun taak mogen personen die in dienst zijn van de Organisatie geen enkele Regering of instantie buiten de Organisatie instructies vragen; evenmin mogen zij dergelijke instructies aanvaarden. Zij onthouden zich van iedere handeling die onverenigbaar is met hun positie als internationaal ambtenaar en zijn alleen verantwoordelijk van de Organisatie. De Lid-Staten eerbiedigen de internationale aard van de verantwoordelijkheden van deze personen en stellen geen pogingen in het werk, hen bij de uitoefening van hun functie te beïnvloeden.

12) Bij het aanstellen van personeel wordt rekening gehouden met technische bekwaamheid alsmede met de noodzaak de beschikbare plaatsen zo billijk mogelijk te verdelen over de onderdanen van de Lid-Staten die aan een lopend programma deelnemen. Alvorens een ambtenaar als lid van het hoger personeel te benoemen en alvorens een lid van het lagere personeel in vaste dienst te benoemen, pleegt de Secretaris-Generaal overleg met de Lid-Staat wiens nationaliteit de ambtenaar bezit. De Raad kan met tweede-derde meerderheid zijn bevoegdheid tot het benoemen van personeel delegeren aan de Secretaris-Generaal, de Technisch Directeur en de Administratief Directeur.

HOOFDSTUK IV. PROGRAMMA'S

Artikel 16

Aanvangsprogramma en bestudering van verdere programma's

1) Het Aanvangsprogramma van de Organisatie bestaat uit het ontwerpen, ontwikkelen en vervaardigen van een drager voor een ruimtevoertuig, waarbij de „Blue Streak”-raket als eerste trap en een Franse raket als tweede trap wordt gebruikt. Het ontwerpen en

ontwikkelen van andere delen van het systeem en van een eerste reeks proef-ruimtevoertuigen wordt uitgevoerd overeenkomstig de beslissingen van de Raad, voor zover geen andere beslissingen zijn genomen als vermeld in het bij dit Verdrag behorende Protocol.

2) In het kader van het aanvangsprogramma worden de proef-lanceringen van de eerste trap en van de complete drager voor een ruimtevoertuig uitgevoerd te Woomera in Australië. De proef-lanceringen van de tweede en de derde trap worden daar uitgevoerd waar de economische en technische omstandigheden het gunstigst zijn.

3) Wanneer de Organisatie is opgericht, gaat zij voort met de bestudering van de toekomstige mogelijkheden en de behoefte aan dragers voor ruimtevoertuigen en lanceerbases. Deze studie omvat tevens experimenteel onderzoek. Na een periode van twee jaar wordt een verslag over deze studie overgelegd aan de Raad. De Raad onderzoekt dan welk nieuw programma geëntameerd zou moeten worden en tevens welke richting aan het aanvangsprogramma zou moeten worden gegeven, daarbij rekening houdende met de reeds bereikte resultaten en de stand der wetenschap.

4) Het aanvangsprogramma wordt gefinancierd overeenkomstig de bepalingen van het bij dit Verdrag behorende Financiële Protocol. Dit Protocol bevat tevens het bedrag der begroting dat zal worden toegewezen voor de in lid 3 van dit artikel genoemde studie gedurende de eerste twee jaren.

5) Indien tot een verder programma besloten is, wordt het bedrag dat aan de studie bedoeld in lid 3 van dit artikel is besteed teruggestort ten behoeve van het aanvangsprogramma en dienovereenkomstig verdeeld.

Artikel 17

Werkzaamheden in de Lid-Staten

Met inachtneming van de bepalingen van dit Verdrag worden alle werkzaamheden die verband houden met een programma van de Organisatie uitgevoerd in overeenstemming met voorwaarden waarover overeenstemming is bereikt met de Lid-Staat onder het rechtsgezag waarvan de werkzaamheden plaatsvinden.

HOOFDSTUK V. FINANCIERING

Artikel 18

Financiering

1) De door de Lid-Staten vóór 1 november 1961 gebouwde installaties, waarvan een lijst als Bijlage bij dit Verdrag is gevoegd, worden ten behoeve van het aanvangsprogramma om niet ter beschikking van de Organisatie gesteld.

2) Onverminderd de bepalingen van lid 3 van dit artikel, draagt iedere Lid-Staat, in overeenstemming met de bepalingen van het bij dit Verdrag behorende Financiële Protocol, bij in de onkosten door een afzonderlijke Lid-Staat gemaakt in verband met de doelstellingen van de Organisatie, in de kapitaalsuitgaven en in de lopende onkosten van de Organisatie, met inbegrip van de onderhoudskosten van de krachtens lid 1 van dit artikel ter beschikking gestelde installaties. Dergelijke uitgaven en onkosten worden alleen terugbetaald indien zij kunnen worden aangetoond en gedaan of gemaakt zijn op of na 1 november 1961.

3) Gezien de uitgaven die het Australische Gemeenebest heeft gedaan in verband met de lanceerbasis te Woomera en de daarbij behorende installaties en gezien het feit dat het de noodzakelijke lanceerbases en de daarbij behorende installaties in Australië, alsmede technische samenwerking op dit gebied, ter beschikking stelt van de Organisatie, heeft het Australische Gemeenebest het recht om zonder verdere financiële bijdrage aan het aanvangsprogramma lid te worden van de Organisatie, waarbij het geacht zal worden in de kosten van dat programma te hebben bijgedragen. Indien Australië wenst deel te nemen aan verdere programma's van de Organisatie, worden de voorwaarden voor een dergelijke deelneming vastgesteld in onderling overleg tussen het Australische Gemeenebest en de andere Lid-Staten die aan die programma's deelnemen, waarbij in het bijzonder in aanmerking wordt genomen in hoeverre de Organisatie de in Australië aanwezige installaties nodig heeft en deze ter beschikking kunnen worden gesteld.

4) In een afzonderlijk hoofdstuk van de begroting voor het aanvangsprogramma worden gelden beschikbaar gesteld voor de bestudering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 16 van dit Verdrag, der voorstellen voor een verder programma.

5) De financiering van elk verder door de Raad goedgekeurd programma vormt het onderwerp van een herziening van de contributieschaal overeenkomstig de bepalingen van het bij dit Verdrag behorende Financiële Protocol.

HOOFDSTUK VI. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 19

Definities

In dit Verdrag hebben de daarin gebruikte woorden en uitdrukkingen de betekenis die daaraan is gegeven in de aangehechte lijst van definities.

Artikel 20

Rechtspositie en voorrechten

De Organisatie bezit rechtspersoonlijkheid. Zij heeft in het bijzonder de bevoegdheid overeenkomsten aan te gaan, roerende en onroerende goederen te verkrijgen en te vervreemden, en in rechte op te treden. In een tussen de Lid-Staten te sluiten Protocol worden de voorrechten en immuniteten omschreven, die de Organisatie, haar functionarissen en de in het Protocol aan te geven groepen personen die aan de werkzaamheden van de Organisatie deelnemen, zullen genieten op het grondgebied van die Staten, alsmede de voorrechten en immuniteten die de vertegenwoordigers van de Lid-Staten in de Raad en de leden van suborganen zullen genieten.

Artikel 21

Wijzigingen

1) De Raad kan de Lid-Staten aanbevelingen doen tot wijziging van dit Verdrag. Iedere Lid-Staat die een wijziging wenst voor te stellen doet de Secretaris-Generaal mededeling van de voorgestelde wijziging. De Secretaris-Generaal stelt alle Lid-Staten in kennis van iedere aldus medegedeelde wijziging en wel tenminste drie maanden voor deze wijziging door de Raad zal worden besproken.

2) Voor iedere door de Raad aanbevolen wijziging is schriftelijke aanvaarding vereist. Zij wordt van kracht dertig dagen nadat de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland van alle Lid-Staten mededeling van aanvaarding heeft ontvangen. De Regering van het Verenigd Koninkrijk deelt alle Lid-Staten de datum van inwerkingtreding van iedere zodanige wijziging mede.

3) De Raad kan het bij dit Verdrag behorende Financiële Protocol met eenparigheid van stemmen wijzigen. Deze wijzigingen worden van kracht op een door de Raad vast te stellen datum. De Secretaris-Generaal doet alle Lid-Staten mededeling van de aldus aangenomen wijzigingen en van de datum waarop zij van kracht worden.

4) De Lid-Staten die tot dit Verdrag toetreden nadat het in werking is getreden worden in kennis gesteld van alle wijzigingen van dit Verdrag en worden geacht deze te hebben aanvaard.

Artikel 22

Geschillen

1) Indien er een geschil ontstaat tussen twee of meer Staten die lid zijn of waren van de Organisatie, of tussen een of meer van deze Staten en de Organisatie, betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag en indien dat geschil niet kan worden geregeld door

de goede diensten van de Raad, wordt op verzoek van een van beide partijen een Scheidsgerecht ingesteld, tenzij de partijen overeenstemming bereiken over een andere wijze van vreedzame regeling.

2) Elk der partijen bij het geschil benoemt binnen een periode van twee maanden na de datum waarop het verzoek van de andere partij is ontvangen een lid van het Scheidsgerecht. Indien verschillende Lid-Staten of vroegere Lid-Staten van de Organisatie tezamen optreden als eisers of als verweerders, bereiken de Staten overeenstemming over een gemeenschappelijk lid. De aldus benoemde leden bereiken overeenstemming over de keuze van een voorzitter van het Scheidsgerecht, die onderdaan moet zijn van een andere Lid-Staat dan de bij het geschil betrokken Staten. Indien alle Lid-Staten partij zijn bij het geschil, mag de voorzitter van het Scheidsgerecht geen onderdaan zijn van een Lid-Staat of een vroegere Lid-Staat van de Organisatie doch dient onderdaan te zijn van een Staat die lid is van de Raad van Europa. Indien binnen de hierboven bedoelde termijn van twee maanden een der partijen niet het lid van het Scheidsgerecht heeft benoemd voor wiens aanwijzing zij verantwoordelijk is of indien binnen een termijn van twee maanden nadat alle leden van het Scheidsgerecht zijn aangewezen, deze leden geen overeenstemming hebben bereikt over de benoeming van een voorzitter, verricht de President van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen deze benoemingen op verzoek van een der partijen.

3) Het Scheidsgerecht neemt zijn beslissingen bij meerderheid van stemmen. Deze beslissingen zijn bindend voor de partijen bij het geschil. Iedere partij is verantwoordelijk voor de onkosten van haar lid van het Scheidsgerecht alsmede voor de kosten ten behoeve van haar verschijnen in de procedure voor het Scheidsgerecht. Tenzij het Scheidsgerecht anders beslist, worden bovendien de kosten ten behoeve van de voorzitter van het Scheidsgerecht en de andere kosten gelijkelijk over de partijen verdeeld. In alle andere opzichten stelt het Scheidsgerecht zijn eigen procedureregels vast.

Artikel 23

Uittreding

1) Nadat dit Verdrag vijf jaar van kracht is geweest, kan iedere Lid-Staat het opzeggen door daarvan schriftelijk mededeling te doen aan de Regering van het Verenigd Koninkrijk. Een zodanige opzegging wordt van kracht aan het einde van het begrotingsjaar waarin daarvan mededeling is gedaan indien die mededeling in de loop van de eerste negen maanden van het begrotingsjaar is gedaan. Indien de mededeling wordt gedaan in de loop van de laatste drie maanden van het begrotingsjaar, wordt de opzegging van kracht aan het einde van het daaropvolgend begrotingsjaar.

2) Een Lid-Staat kan niet uit de Organisatie treden voordat een programma waarin hij heeft toegestemd deel te nemen, is uitgevoerd.

3) De Raad beslist, in overeenstemming met de Staat die in overeenstemming met lid 1 uit de Organisatie wenst te treden, of, in hoeverre en onder welke voorwaarden de bepalingen van Hoofdstuk II van toepassing dienen te blijven bij uittreding van die Staat; er zullen regelingen worden overeengekomen inzake het voortgezette gebruik van installaties op het grondgebied van die Staat, die aan de Organisatie ter beschikking zijn gesteld.

Artikel 24

Het niet nakomen van verplichtingen

Iedere Lid-Staat die zijn uit dit Verdrag voortvloeiende verplichtingen niet nakomt houdt, na een door de Raad met een twee-derde meerderheid van alle Lid-Staten genomen besluit, op lid te zijn van de Organisatie. Er zullen regelingen worden getroffen inzake de door de Organisatie op het grondgebied van die Staat gebruikte installaties.

Artikel 25

Ontbinding

De Organisatie kan te allen tijde worden ontbonden, nadat daarover door de Lid-Staten overeenstemming is bereikt. Onder voorbehoud van een eventueel op het ogenblik van ontbinding tussen de Lid-Staten getroffen regeling, is de Staat op wiens grondgebied de zetel van de Organisatie op dat ogenblik is gevestigd, tezamen met de Organisatie, verantwoordelijk voor de liquidatie van de Organisatie en voor het van de hand doen, namens de Organisatie, van alle eigendommen van de Organisatie die gelegen zijn op het grondgebied van de Lid-Staten; het overschot wordt verdeeld onder de Staten die op het ogenblik van de ontbinding lid van de Organisatie zijn en wel in verhouding tot de contributies die zij vanaf het ogenblik waarop zij partij werden bij het Verdrag hebben betaald. Indien er een tekort is, wordt dit over die Lid-Staten omgeslagen in dezelfde verhouding als die waarin hun contributies voor het lopende begrotingsjaar zijn vastgesteld.

HOOFDSTUK VII. SLOTBEPALINGEN

Artikel 26

Ondertekening

Dit Verdrag en de daarbij behorende Protocolen, die een integrerend deel van het Verdrag vormen, staan tot 30 april 1962 te Londen open voor ondertekening door alle Staten die door afgevaardigden of waarnemers vertegenwoordigd waren op de van 30 oktober 1961 tot 3 november 1961 te Londen gehouden Conferentie.

Artikel 27

Bekrachtiging en toetreding

1) Dit Verdrag en de daarbij behorende Protocollen dienen te worden bekrachtigd.

2) De akten van bekrachtiging, alsmede de akten van toetreding van Staten die tot dit Verdrag toetreden overeenkomstig de bepalingen van lid 2 van artikel 3, worden nedergelegd bij de Regering van het Verenigd Koninkrijk.

Artikel 28

Inwerkingtreding

1) Dit Verdrag en de daarbij behorende Protocollen treden in werking wanneer overeenkomstig de bepalingen van lid 2 van artikel 27, de akten van bekrachtiging zijn nedergelegd door Staten wier totale contributies volgens de tabel die als Bijlage bij het bij dit Verdrag behorende Financiële Protocol is gevoegd, ten minste 85 % bedragen.

2) Dit Verdrag en de daarbij behorende Protocollen treden ten aanzien van een Staat die na hun inwerkingtreding overeenkomstig het voorgaande lid zijn akte van bekrachtiging of toetreding nederlegt, in werking op de datum van nederlegging van die akte.

Artikel 29

Mededelingen

1) De Regering van het Verenigd Koninkrijk doet alle ondertekende Staten mededeling van de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging en van de inwerkingtreding van dit Verdrag; zij doet alle Lid-Staten mededeling van de nederlegging van iedere akte van toetreding.

2) De Regering van het Verenigd Koninkrijk doet alle Lid-Staten mededeling van iedere opzegging van dit Verdrag of beëindiging van het lidmaatschap van de Organisatie door een Lid-Staat.

Artikel 30

Registratie

Nadat dit Verdrag en de daarbij behorende Protocollen in werking zijn getreden, doet de Regering van het Verenigd Koninkrijk deze registreren bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties overeenkomstig artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Londen, de 29ste maart 1962, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, die daarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften doet toekomen aan alle ondertekenende en toetredende Staten.

(Voor de ondertekeningen zie Trb. 1962, 131, blz. 36 e.v.; de vertaling van het bij de Australische handtekening gestelde voorbehoud luidt:

„De Regering van het Australische Gemenebest heeft dit Verdrag ondertekend op voorwaarde

- i) dat ten aanzien van de veiligheid van de werkzaamheden van de Organisatie in Australië en in de gebieden die binnen de rechtsmacht van Australië vallen, de Organisatie tevoren aan de eisen van de Australische Regering voldoet, en
- ii) dat de bepalingen van het Verdrag met betrekking tot geschillen en de scheidsrechterlijke regeling daarvan zich niet uitstrekken tot de beveiligingsaangelegenheden die verband houden met de werkzaamheden van de Organisatie in Australië en in de gebieden die binnen de rechtsmacht van Australië vallen, aangezien dit aangelegenheden zijn waarvoor de Australische Regering verantwoordelijk blijft.

(w.g.) E. J. HARRISON”.)

BIJLAGE BEDOELD IN ARTIKEL 18 VAN HET VERDRAG

Lijst van op 1 november 1961 bestaande installaties

I. AUSTRALIË

<i>Onderwerp</i>	<i>Opmerkingen</i>
1. <i>Lanceergebied</i>	Te Lake Hart (45 km van Woomera)
1.1 Lanceerterrein	
(a) Emplacement	Geringe wijzigingen nodig voor nieuwe richting der lancering.
(b) Bedieningstoren	Te verhogen voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(c) Verhoogde weg, beproevingsplaats en bedieningsruimten	Geringe wijzigingen nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(d) Opslagplaats voor vloeibare zuurstof en pompgebouw	(Twee tanks van 80 ton met pompen en pijpleidingen). Geringe wijzigingen nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(e) Installatie voor kerosine	Geringe wijzigingen nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(f) Installatie voor gasvormige stikstof	Geringe wijzigingen nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(g) Brandbestrijdingsinstallatie	(Opslagplaats voor 1 363 800 l (300 000 gallons); maximum capaciteit 18 180 l per minuut (4000 gallons per minuut). Geringe wijzigingen nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.

*Onderwerp**Opmerkingen*

(h) Televisiecamera's en camera's op het lanceerterrein	(6 televisiecamera's en 4 camera's op het lanceerterrein). Geringe wijzigingen nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(i) Waarnemingsposten	Gereed (3 posten voor rechtstreekse waarneming).
(j) Lozingsysteem voor stuwstof	Gereed.
(k) Bekabeling (naar centraal instrumentengebouw)	Geringe uitgaven nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(l) Controle-apparatuur voor verremeetsystemen en radartransponders	Apparatuur beschikbaar doch niet geïnstalleerd; geringe uitgaven nodig in verband met het aanpassen van installaties voor de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
1.2 Terrein met gemeenschappelijke installaties	Te Lake Hart.
(a) Opslagplaats voor vloeibare stikstof	(1 tank van 56 ton). Gereed.
(b) Installatie voor het omzetten van vloeibare stikstof in gasvormige stikstof	($\pm$ 226 kg per uur). Gereed.
(c) Opslagplaats voor vloeibare stikstof	Gereed (11 ton onder een druk van 351 at. (5000 lb. per sq. inch)).
(d) Opslagplaats voor kerosine met pompinstallaties	(Twee tanks van $\pm$ 73 000 l). Geringe wijzigingen nodig voor het aanpassen van installaties in verband met de behoeften van de Organisatie.
(e) Opslagplaats voor grondbedieningsapparatuur	Gereed. Ten behoeve van de Organisatie kunnen aanvullende installaties nodig zijn.
(f) Bekabeling	Gereed.

*Onderwerp**Opmerkingen*

- 1.3 Centraal instrumenten-
gebouw
- (a) Bedienings- en regis-
tratievleugel
- (b) Noordelijke vleugel
- (c) Zuidelijke vleugel
- (d) Oostelijke vleugel
- (e) Bekabeling
- 1.4 Hulpdienst
- Werkplaats op het lanceer-
terrein van het W.R.E.
- 1.5 Terreinvoorzieningen
- (a) Energievoorziening
- (b) Toegangswegen
- (c) Watervoorziening
- (d) Verbindingen
2. *Technische installaties te
Woomera*
- 2.1 Ontvettingsinstallatie
- Te Lake Hart. (Blokhuys op
 $\pm$ 1200 m van de lanceer-
inrichting).
- Niet inbegrepen: apparatuur ter
controle van de raket, welke
apparatuur door anderen zou
worden geleverd. Wijzigingen
nodig om de bestaande instal-
laties aan te passen aan de
drager voor een ruimtevoertuig
van de Organisatie.
- Gereed (kantoren, garage voor
brandbestrijdingsmaterieel,
garage voor ambulances, eerste
hulp-post, wachtlokaal).
- Gereed (magazijn, werkplaats,
toiletten, e.d.).
- Gereed (keuken en eetzaal voor
150 personen).
- Slechts gedeeltelijk gereed. Wijzi-
gingen nodig in verband met
de drager voor een ruimtevoer-
tuig van de Organisatie.
- Te Lake Hart.
- Slechts tijdelijk. Ten behoeve van
de Organisatie zullen aanvul-
lende installaties nodig zijn.
- Te Lake Hart.
- Gereed.
- Gereed.
- Gereed.
- Voor de helft gereed. (Radio- en
telefoonverbindingen tussen het
lanceerterrein en de lanceer-
plaats).
- Te Woomera.
- Geringe wijzigingen nodig.

Onderwerp

2.2 Installatie voor het scheiden van lucht

(a) Gebouw en installatie

(b) Opslagplaats

2.3 Transportvoertuigen voor vloeibare zuurstof en vloeibare stikstof

3. *Uitrusting lanceerbasis*

3.1 Instrumentengebouw

(a) „Range Control”
(regelapparatuur voor het lanceergebied)

(b) Programmering en centrale tijdindicatie

(c) Baancontrole

(d) Bevelpost voor vernietiging

(e) Verremeting

3.2 „Down range site”
(waarnemingsstation op of langs de grondprojectie van de vluchtbaan)

(a) Verremeting

(b) FPS 16 radar

(c) Installaties voor het overbrengen van meetgegevens

Opmerkingen

In werking. (Produktie van 80 ton vloeibare zuurstof en 20 ton vloeibare stikstof tot 50 ton vloeibare zuurstof en 30 ton vloeibare stikstof per week).

Geringe wijzigingen nodig in verband met de eisen van de Organisatie.

(Vier van 80 ton voor vloeibare zuurstof; een van 56 ton voor vloeibare stikstof). Gereed.

(Drie tankwagens van 73 000 l (16 000 gallons); twee voor vloeibare zuurstof en een voor vloeibare stikstof). Gereed.

Wordt ook gebruikt voor andere projecten op het lanceerterrein te Woomera.

Op de lanceerplaats.

Bestaand.

Bestaand.

Bestaand (uit veiligheidsoverwegingen). Het is mogelijk dat de Organisatie verdere apparatuur voor het voorspellen van de plaats waar de eerste trap de grond treft nodig heeft.

Bestaand.

Bestaand.

Te Mirikata.

Bestaand.

Bestaand.

Bestaand.

*Onderwerp**Opmerkingen*

3.3 „Down range site” (waarnemingsstation op of langs de grondprojectie van de vluchtbaan)	Te Red Lake.
(a) FPS 16 radar	Bestaand.
(b) Installaties voor het overbrengen van meetgegevens	Bestaand.
3.4 Algemene installaties	Veiligheidsvereiste. Gedeeltelijk bestaand, doch een zekere wijziging is nodig in verband met de drager voor een ruimtevoertuig van de Organisatie.
(a) Optische volgapparaatuur en observatiescherm	De bestaande installaties zijn beschikbaar.
(b) Algemene instrumenten op het lanceerterrein	Bij Adelaide.
4. <i>Salisbury</i>	Bij Adelaide.
4.1 Gebouwen voor gebruikers nrs. 44, 184, enz.	
4.2 Installatie voor het schoonmaken en beproeven van onderdelen volgens de voorschriften voor vloeibare zuurstof	Geringe wijzigingen nodig om te voldoen aan de behoeften van de Organisatie.

II. FRANKRIJK

1. *Beproevinginstallaties voor voortstuwingssystemen met vloeibare stuwstof*

Verscheidene beproevingsinstallaties zullen voor gebruik beschikbaar zijn bij het L.R.B.A., te Vernon.

PF 1: Voor raketmotoren met een stuwkracht tot maximaal 25 ton, gedurende 25 seconden.

PF 2: Met een stuwkracht van 35 ton, gedurende 120 seconden, of 60 ton gedurende ongeveer 10 seconden.

PF 4: Voor een stuwkracht van 100 ton, gedurende 120 seconden.

De PF 2 en de PF 4 beproevingsinstallaties zijn geschikt voor volledige raketten of trappen daarvan.

- Het gebruik van de beproevingsinstallaties omvat tevens het gebruik van de verschillende bedieningsgebouwen, opslaginstallaties voor de stuwstoffen en de meetinstallaties; beproevingsinstallaties voor gasgeneratoren; beproevingsinstallaties voor motoronderdelen (kleppen, pijpleidingen, enz.).
2. *Installaties voor de beproeving van constructies*
 Installaties voor statische beproeving met simulatie van kinetische verhitting (bij E.A.T., Toulouse). Slechts de belangrijkste installatie is genoemd. Er bestaan kleinere installaties die zo nodig gebruikt kunnen worden.
 Installatie en apparatuur voor dynamische beproeving bij de O.N.E.R.A. (hierbij inbegrepen het klotsen van vloeistoffen).
  3. *Aerodynamische en aerothermische beproevingsinstallaties*
 Supersonische windtunnels te Vernon, Modane en Saint Cyr.
 Hypersonische windtunnels met verwarming: drie in dienst met een maximum Mach-getal van 9 (O.N.E.R.A., Sud Aviation, I.M.F.M.).
 Ballistische schietunnel. Twee in dienst: Instituut franco-allemand te Saint-Louis en het L.R.B.A. te Vernon (maximaal tot 1500 m per seconde).
  4. *Beproevingsinstallaties voor apparatuur*
 Analogon rekenmachine, met name bij het L.R.B.A. te Vernon en bij Sud Aviation te Cannes, geschikt voor het inschakelen van de onderdelen zelf.
 Digitale rekenmachine die in ware tijd rekent, en die kan worden gekoppeld aan een analoge simulator.
 Installaties voor het beproeven van apparatuur of onderdelen onder condities van geluid, trillingen en warmte, enz.
 De meest volledige installatie is die van Sud Aviation te Cannes. Zij bevat onder andere de volgende belangrijke apparatuur:
 een AVCO geluidsreflectiekamer met een maximaal geluidsniveau van 160 db (inhoud 6 m³).
 een AVCO geluidsreflectiekamer van 1 m³ met een geluidsniveau van 170 tot 180 db.
 een MBC 210 triltafel (500 kg bij 20 g sinusoidale trillingen).
 drie ruimten voor proefnemingen bij bepaalde fysische condities, elk met een inhoud van 20 m³.
- Noot.* Op 1 november 1961 bestonden deze installaties reeds of waren in voorbereiding met officiële financiële steun in overheidsinstellingen of bij industriële ondernemingen in Frankrijk.

III. VERENIGD KONINKRIJK

Spadeadam

1. *Administratieve sector*
  - Hoofdkantoor
  - Hoofdwerkplaatsen, laboratoria, installatie voor de behandeling van fotografische afval
  - Ketelhuis
  - Laboratorium voor het beproeven van bepaalde apparatuur (drukbeproeving van kleppen, enz.)
  - Garages (vrachtwagens en kranen)
  - Eerste hulp-post
  - Installatie voor de behandeling van water
  - Cantine en huisvesting

2. *Afdeling vloeibare zuurstof*
  - Installatie voor vloeibare zuurstof (capaciteit 50 ton per dag)
  - Compressor-installatie voor gasvormige stikstof
  - Opslagplaats voor 600 ton vloeibare zuurstof
  - Opslagplaats voor vloeibare stikstof
  - Water-koeltorens
  - Tankwagens voor vloeibare zuurstof

3. *Afdeling voor de beproeving van onderdelen*
  - Twee beproevingsruimten voor gasgeneratoren
  - Twee beproevingsruimten voor turbinepompen
  - Een beproevingsruimte voor pompen
  - Een beproevingsruimte voor gasvormige stikstof onder hoge druk
  - Beproevingslaboratorium voor in grote hoeveelheden uitstromend water
  - Zuiveringsinstallatie
  - Regelkamer, instrumenten en werkplaats
  - Kantoorgebouw

4. *Afdeling motorbeproeving*
  - Eén beproevingsinstallatie (A3) voor enkelvoudige motoren met versterkte brandstofreservoirs in de vorm van de raket
  - Eén beproevingsinstallatie (A2) voor dubbele motoren met versterkte brandstofreservoirs in de vorm van de raket
  - Eén beproevingsinstallatie (A1) voor dubbele motoren gewijzigd met het oog op beperkte beproevingen met de draagraket
  - Opslagplaats voor 200 ton vloeibare zuurstof met pompinstallatie
  - Regelkamer en instrumenten
  - Werkplaats voor het gereedmaken der motoren

Zuiveringsinstallatie, enz.

Opslagplaats voor kerosine met pompinstallatie

Pompenhuis voor koelwater, enz., en een reservoir van 4.543.000 l.

Houten kantoorgebouwen

5. *Afdeling voor de beproeving van de raketten*

Eén raket-beproevinginstallatie (met daaronder ruimten voor de apparatuur)

Eén verplaatsbare bedieningstoren

Opslagplaats voor 200 ton vloeibare zuurstof met pompinstallatie

Opslagplaats voor kerosine met pompinstallatie

Regelkamer en instrumenten

Werkplaats

Pompenhuis voor koelwater, enz., en een reservoir van 4.543.000 l.

Zuiveringsinstallatie, enz.

Houten kantoorgebouwen

6. *Overige installaties*

25.000 KVA elektriciteitsvoorziening-bijstation en schakel- en distributiehuis

Waterreservoir voor 9.086.000 l.

Waterzuigpompen die het water uit de rivier de Irthing aanvoeren

Noot. Bovengenoemde installaties waren over het geheel genomen op 1 november 1961 gereed. Na die datum zijn aanvullende werkzaamheden van gevarieerde aard voortgezet, evenals de werkzaamheden die nog aan de raketbeproevinginstallatie en aan de bedieningstoren moesten worden uitgevoerd. De cantine en de huisvestingsruimten zijn voorlopige gebouwen.

BIJLAGE BEDOELD IN ARTIKEL 19 VAN HET VERDRAG

Definities

1. *Ruimtevoertuig*. Een voertuig dat bestemd is om als satelliet in een baan om de aarde of een ander hemellichaam te worden gebracht, of dat bestemd is om een andere baan door de ruimte te beschrijven.

2. *Drager voor een ruimtevoertuig*. Een raket, gewoonlijk bestaande uit twee of meer trappen, die een ruimtevoertuig tot een hoogte brengt die nodig is om het in de voorgeschreven baan te brengen, en het de snelheid en richting geeft die voor die baan nodig zijn, of die het ruimtevoertuig in een andere baan in de ruimte brengt.

3. *Programma*. Het totaal van de werkzaamheden van de Organisatie op het gebied van het onderzoek en het ontwerpen, het experimentele en administratieve werk, alsmede de produktie, gericht teneinde de drager voor een ruimtevoertuig te ontwikkelen.

4. *Installaties*. Apparatuur, gebouwen en installaties op de grond, hier in verband staande met een drager voor een ruimtevoertuig of met een ruimtevoertuig, voor onderzoek, het ontwerpen, voor experimenten, produktie, onderhoud, vulling, proeven, het lanceren, geleiden, of voor waarneming.

5. *Lanceerproeven*. Lanceerproeven met een of meer trappen of met de gehele drager voor een ruimtevoertuig.

6. *Proef-ruimtevoertuig*. Een ruimtevoertuig in allereerste instantie ontworpen om te onderzoeken of de drager voor een ruimtevoertuig in staat is het ruimtevoertuig op bevredigende wijze in een baan te brengen. Dit proef-ruimtevoertuig zal gebruikt worden om de omgevingscondities te bestuderen, die het ruimtevoertuig beïnvloeden zolang de drager voor een ruimtevoertuig wordt voortgestuwd, alsmede om een studie te maken van de ontkoppeling van het ruimtevoertuig van de laatste trap, alsmede de bewegingen die ten gevolge van het ontkoppelen aan het ruimtevoertuig worden medegeedeeld.

Financieel Protocol behorende bij het Verdrag tot oprichting van een Europese Organisatie voor de ontwikkeling en de vervaardiging van dragers voor ruimtevoertuigen

De Staten die partij zijn bij het Verdrag tot oprichting van een Europese Organisatie voor de ontwikkeling en de vervaardiging van dragers voor ruimtevoertuigen (hierna te noemen „het Verdrag”);

Verlangende regelingen te treffen voor het financiële beheer van genoemde Organisatie;

Zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1

Begroting

1) Het begrotingsjaar van de Organisatie loopt van 1 januari tot en met 31 december.

2) Vóór of op 1 september van ieder jaar legt de Secretaris-Generaal aan de Raad ter bestudering en goedkeuring tot in bijzonderheden uitgewerkte begrotingen van inkomsten en uitgaven voor het volgende begrotingsjaar over.

3) De ramingen van inkomsten en uitgaven worden onder algemene hoofdstukken gerangschikt. Overboekingen binnen de begroting zijn slechts toegestaan met goedkeuring van de Financiële Commissie, bedoeld in artikel 3. De juiste vorm van de begrotingen wordt vastgesteld door de Financiële Commissie, nadat zij daarover het advies van de Secretaris-Generaal heeft ingewonnen.

4) De opstelling en uitvoering van de begroting dienen te geschieden overeenkomstig het Financiële Reglement, bedoeld in artikel 3 van dit Protocol.

5) De kosten, verbonden aan de uitvoering van de studie bedoeld in lid 3 van artikel 16 van het Verdrag, worden geschat op 2 miljoen pond sterling. Binnen deze grens mogen in verband met deze studie kosten worden gemaakt ten laste van de begroting van het aanvangsprogramma.

Artikel 2

Aanvullende begroting

1) De Raad kan de Secretaris-Generaal verzoeken, een aanvullende of herziene begroting in te dienen indien de omstandigheden dit nodig maken.

2) Een resolutie die extra uitgaven met zich brengt wordt eerst geacht door de Raad te zijn goedgekeurd nadat deze een door de Secretaris-Generaal ingediende raming van de desbetreffende extra uitgaven heeft goedgekeurd en ervan overtuigd is, dat in de begroting de nodige voorzieningen zijn of zullen worden getroffen.

Artikel 3

De Financiële Commissie

De Raad stelt een Financiële Commissie in, die bestaat uit vertegenwoordigers van alle Lid-Staten. De taak van de Commissie wordt vastgesteld in een door de Raad goed te keuren Financieel Reglement. De Secretaris-Generaal legt de ramingen voor de begroting ter onderzoek voor aan de Commissie, waarna zij, tezamen met het door de Commissie terzake uitgebrachte verslag, aan de Raad worden toegezonden. Het Financiële Reglement dient alle voorschriften te bevatten, die nodig zijn voor een doeltreffend financieel beheer van de Organisatie.

Artikel 4

Contributies

1) Voor de begrotingsperiode die eindigt op 31 december 1962, treft de Raad, in overeenstemming met de in artikel 3 neergelegde procedure, voorlopige begrotingsvoorzieningen, waaronder voorzieningen ter bestrijding van de kosten, gemaakt op of na 1 november 1961, van werkzaamheden die betrekking hebben op de ontwikkeling van de drager voor een ruimtevoertuig krachtens het aanvangsprogramma van de Organisatie. De in overeenstemming met deze voorzieningen goedgekeurde uitgaven worden bestreden uit contributie als voorzien in paragraaf 1 van de Bijlage bij dit Protocol.

2) Voor de daarop volgende begrotingsjaren tijdens de duur van het aanvangsprogramma van de Organisatie, worden goedgekeurde begrotingsuitgaven bestreden uit contributies van Lid-Staten, welke contributies worden vastgesteld in dezelfde verhouding als de percentages vervat in paragraaf 2 van de Bijlage bij dit Protocol, onverminderd de bepalingen van paragraaf 1 (c) van bedoelde Bijlage.

3) Ten aanzien van uitgaven met betrekking tot verdere programma's van de Organisatie beveelt de Raad alle Lid-Staten een herziene contributieschaal ter goedkeuring aan.

4) Wanneer een Staat na 31 december 1962 lid wordt van de Organisatie, stelt de Raad de contributies van de Lid-Staten opnieuw vast, en wel op de volgende basis. Alle extra inkomsten uit contributies zullen in de eerste plaats worden aangewend ter vermindering van de contributies van Lid-Staten die verhoogd zijn uit hoofde van paragraaf 1 (c) van de Bijlage bij dit Protocol. Een eventueel restant van de extra inkomsten wordt aangewend ter vermindering van de bijdragen van alle Lid-Staten. Deze vermindering wordt berekend in dezelfde verhouding als de percentages vermeld in paragraaf 2 van de Bijlage bij dit Protocol. De nieuwe schaal wordt van kracht met ingang van het begin van het lopende begrotingsjaar.

5) De verplichtingen die de Lid-Staten op zich hebben genomen worden berekend op basis van een raming van 70 miljoen pond sterling. Deze raming omvat een ruime veiligheidsmarge. Indien desondanks mocht blijken dat de raming overschreden dreigt te worden, plegen de Lid-Staten met elkaar overleg over de te nemen maatregelen.

Artikel 5

Betaling der contributies

- 1) a) De Financiële Commissie stelt, in overleg met de Secretaris-Generaal, de betalingswijze der contributies vast, die verenigbaar is met een juiste financiering van de Organisatie.
- b) Daarna stelt de Secretaris-Generaal de Lid-Staten van de grootte van hun contributie in kennis, en verzoekt alle Lid-Staten om betaling van een naar verhouding gelijk deel van hun contributie, en wel een zo groot deel als nodig is om binnen de grenzen van de jaarlijkse begroting aan de behoeften van de Organisatie te voldoen.
- 2) De begroting van de Organisatie wordt uitgedrukt in rekenenheden van 0,88867088 gram fijn goud.
- 3) a) Iedere Lid-Staat verricht betalingen uit hoofde van zijn contributie in zijn eigen valuta, doch verschaft, op verzoek van de Secretaris-Generaal, faciliteiten om het geheel of een deel van elke zodanige betaling om te zetten in iedere andere valuta, indien dergelijke omzettingen in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de Organisatie. Indien men dergelijke omzettingen overweegt, stelt de Secretaris-Generaal de financiële autoriteiten van de betrokken Lid-Staten daarvan tevoren op de hoogte.
- b) De Secretaris-Generaal beperkt deze omzettingen zoveel mogelijk.

Artikel 6

Bedrijfskapitaalfonds

Op aanbeveling van de Financiële Commissie kan de Raad een bedrijfskapitaalfonds instellen. Ieder bedrijfskapitaalfonds wordt beheerd overeenkomstig het Financiële Reglement, bedoeld in artikel 3 van dit Protocol.

Artikel 7

Boekhouding en accountantscontrole

1) De Secretaris-Generaal verricht het nodige voor een nauwkeurige boekhouding van alle ontvangsten en uitgaven, welke boekhouding dient te worden bijgehouden overeenkomstig het Financiële Reglement, bedoeld in artikel 3 van dit Protocol.

2) De Raad benoemt drie accountants die hoofdamtbenaren van de Lid-Staten moeten zijn en die voor de eerste keer voor drie jaar worden benoemd en herbenoembaar zijn. De accountants controleren de rekeningen van de Organisatie, met name om te kunnen verklaren dat de uitgaven, binnen de grenzen aangegeven in het in artikel 3 bedoelde Financiële Reglement, in overeenstemming zijn geweest met de op de begroting uitgetrokken bedragen; zij brengen verslag uit over de doeltreffendheid van de werkzaamheden van de Organisatie en de daarbij betrachtte zuinigheid, doch niet over aangelegenheden het algemene beleid betreffende; zij mogen commentaar leveren op financiële procedures, het systeem der boekhouding, interne financiële controle en de financiële gevolgen van administratieve procedures; en zij verrichten alle andere taken die in bedoeld Financieel Reglement zijn genoemd.

3) De Secretaris-Generaal verschaft de accountants alle gegevens en verleent hun al de hulp die zij bij de uitoefening van hun taak nodig hebben.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN te Londen, de 29ste maart 1962, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, die daarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften doet toekomen aan alle ondertekenende en toetredende Staten.

(Voor de ondertekeningen zie Trb. 1962, 131, blz. 62 en 63).

BIJLAGE BEDOELD IN ARTIKEL 4 VAN HET FINANCIËLE PROTOCOL

1. *Contributies voor de periode eindigende op 31 december 1962*
  - a) De Staten die partij zijn bij het Verdrag op de datum waarop het in werking treedt, en de andere Staten die gedurende de periode eindigende op 31 december 1962 eventueel lid worden van de Organisatie, dragen tezamen het totaalbedrag bij dat nodig is ingevolge de door de Raad uit hoofde van lid 1 van artikel 4 van het Financiële Protocol te treffen voorlopige begrotingsvoorzieningen.

- b) De contributies van de Staten die lid zijn van de Organisatie op het ogenblik dat de Raad voor de eerste maal dergelijke voorlopige begrotingsvoorzieningen treft, worden voorlopig vastgesteld op de basis vermeld in paragraaf 2 van deze Bijlage.
- c) Indien een van de in paragraaf 2 van deze Bijlage genoemde landen geen lid is van de Organisatie, voeren de Regeringen van de Franse Republiek, de Bondsrepubliek Duitsland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland onderhandelingen over de wijze waarop het tekort aan contributies moet worden gedekt.
- d) De contributies van de Staten die lid worden van de Organisatie gedurende de periode tussen de eerste gelegenheid waarbij voorlopige begrotingsvoorzieningen zijn getroffen en 31 december 1962 zullen voorlopig worden vastgesteld op zodanige wijze dat de voorlopige contributies van alle Lid-Staten zich op dezelfde wijze zullen verhouden als de in paragraaf 2 van deze Bijlage genoemde percentages, onder voorbehoud van de bepalingen van paragraaf 1 (c) van deze Bijlage. Deze contributies dienen hetzij, zoals bepaald onder het hiernavolgende punt e, om daarna een deel van de voordien door de andere Lid-Staten betaalde voorlopige contributie terug te betalen, hetzij om door de Raad gedurende die periode goedgekeurde aanvullende begrotingsuitgaven te bestrijden.
- e) De definitieve contributies die gedurende de periode eindigende op 31 december 1962 verschuldigd zijn door alle Staten die op die datum lid zijn van de Organisatie, zullen na die datum met terugwerkende kracht worden vastgesteld op basis van de totale begroting voor die periode, zodat zij gelijk zullen zijn aan de contributies die betaald hadden moeten worden indien al die Staten partij bij het Verdrag waren geworden op de datum van zijn inwerkingtreding. Ieder bedrag dat door een Lid-Staat is betaald boven zijn aldus met terugwerkende kracht vastgestelde contributie wordt in het credit van die Lid-Staat geboekt.
- f) Indien al de Staten genoemd in de in paragraaf 2 van deze Bijlage opgenomen schaal vóór 31 december 1962 lid zijn geworden van de Organisatie, zijn hun procentuele contributies aan de totale begroting voor die periode gelijk aan die welke in die schaal zijn vastgesteld.

2. *Schaal die als basis dient voor de berekening van de contributies gedurende de periode van het aanvangsprogramma van de Organisatie*

	Percentage
Australië	*
Oostenrijk	1,32
België	2,85

Denemarken	1,37
Frankrijk	20,57
Bondsrepubliek Duitsland	18,92
Italië	9,78
Nederland	2,64
Noorwegen	1,11
Spanje	2,95
Zweden	2,90
Zwitserland	2,26
Verenigd Koninkrijk	33,33
Totaal	100,00

* *Noot:* De Australische bijdrage bestaat uit het ter beschikking stellen van de geschikte lanceerbasis en de daarbij behorende installaties en uit technische samenwerking gebaseerd op wetenschappelijke ervaring bij het uitvoeren van proefnemingen en de analyse van de resultaten daarvan; dit alles wordt mogelijk gemaakt door de ontwikkeling van de gehele installatie en de aanzienlijke bedragen die Australië daaraan ten koste heeft gelegd.

Protocol betreffende zekere verantwoordelijkheden met betrekking tot het aanvangsprogramma

De Staten die partij zijn bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Organisatie voor de ontwikkeling en de vervaardiging van dragers voor ruimtevoertuigen (hierna te noemen „het Verdrag”);

Zijn overeengekomen als volgt:

1) Het ontwerpen, ontwikkelen en vervaardigen van de overeenkomstig artikel 16 van het Verdrag te ontwikkelen derde trap van de drager voor een ruimtevoertuig geschiedt onder leiding van de autoriteiten en organisaties van de Bondsrepubliek Duitsland.

2) Het ontwerpen, ontwikkelen en vervaardigen overeenkomstig artikel 16 van het Verdrag van de eerste reeks experimentele ruimtevoertuigen, met inbegrip van de daarin aanwezige elektronische apparatuur, geschiedt onder leiding van de autoriteiten en organisaties van de Italiaanse Republiek.

3) Het ontwerpen, ontwikkelen en vervaardigen van de in overeenstemming met artikel 16 van het Verdrag te ontwikkelen geleidingsstations op de grond langs de baan geschiedt onder leiding van de autoriteiten en organisaties van het Koninkrijk België.

4) Het ontwerpen, ontwikkelen en vervaardigen van de in overeenstemming met artikel 16 van het Verdrag te ontwikkelen lange afstandsverreemetaaratuur, met inbegrip van de daarbij behorende grondapparatuur geschiedt onder leiding van de autoriteiten en organisaties van het Koninkrijk der Nederlanden.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN te Londen, de 29ste maart 1962, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, die daarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften doet toekomen aan alle ondertekenende en toetredende Staten.

(Voor de ondertekeningen zie Trb. 1962, 131, blz. 68 e.v.).

D. GOEDKEURING

Zie *Trb.* 1962, 131.

E. BEKRACHTIGING

In overeenstemming met artikel 27, lid 2, van het Verdrag heeft de volgende Staat een akte van bekrachtiging van Verdrag en Protocolen bij de Britse Regering nedergelegd:

Australië ..... 15 januari 1963

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 1962, 131.

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1962, 131.

In overeenstemming met artikel 60, lid 2, der Grondwet is het Verdrag c.a. medegedeeld aan de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal bij brieven van 16 januari 1963 (Bijl. *Hand.* II 1962/63 — 7026, nr. 1).

Van het op 14 juni 1962 te Parijs gesloten Verdrag tot oprichting van een Europese Organisatie voor ruimteonderzoek is de tekst geplaatst in *Trb.* 1963, 2. Zie ook *Trb.* 1963, 20.

Voor het op 9 mei 1962 te Londen ondertekende Protocol tot instelling van een voorbereidende commissie in verband met de oprichting van een Europese Organisatie voor de ontwikkeling en de vervaardiging van dragers voor ruimtevoertuigen zie ook *Trb.* 1963, 19.

Uitgegeven de vierde maart 1963.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.